

Õiglase ülemineku protsessi
juhtkomisjoni koosoleku
PROTOKOLL

22.07.2022 nr 14-7/6055-1

Koosoleku toimumise aeg ja koht:
14.06.2022, hübriidkoosolek ministeeriumide ühishoones
(Suur-Ameerika tn 1, Tallinn) ning virtuaalselt (MS Teams)

Algus kell 14:00

Lõpp Kell 17:00

Juhatas: Keit Pentus-Rosimannus
Protokollis: Ivan Sergejev

Võtsid osa (komisjoni liikmed ja asendusliikmed): Andrus Pirso, Gerli Aas, Hallar Meybaum, Hardi Murula, Jaanus Uiga, Julia Politseva, Kadri Tali, Kaia Sarnet, Katrin Pihor, Kaupo Sempelson, Kärt Kallion, Mare Roosileht, Margus Ilmjärv, Maris Mälzer, Maris Pedaja, Meelis Tint, Meelis Eldermann, Olga Gnezdovski, Pille Sööt, Renno Veinthal, Sander Vaikma, Sandra Salom, Sille Kraam, Terje Rohi, Tõnis Seesmaa, Vitalii Tribelgorn.

Kutsutud: Andrus Säälük, Ena Drenkhan, Indrek Reimand, Regina Sergejeva, Rein Vaks, Tarmo Kivi, Toomas Murulo.

PÄEVAKORD:

1. Tervitussõnad, päevakava tutvustus ja vahepealsete arengute ülevaade;
2. ÖÜF meetme tutvustus: „Ida-Viru ettevõtluse teadmus-mahukuse kasvatamise toetus: Teadusvõimekuse pakkumise arendamine“ (HTM);
3. ÖÜF meetme tutvustus: „Täiendkoolituse mahu suurendamine ning uute tasemeõppe õppekavade arendamine ja käivitamine kutse- ja kõrghariduses“ (HTM);
4. ÖÜF meetme tutvustus: „Kaugkütte lahtisidumine põlevkivist“ (MKM);
5. ÖÜF meetme tutvustus: „Ühiskondlikku muutust toetavate sotsiaal- ja terviseteenuste arendamine“ (SOM).
6. Muud küsimused.

1. Tervitussõnad, päevakava ja vahepealsete arengute ülevaade

Rahandusminister riigihalduse ministri ülesannetes, Keit Pentus-Rosimannus avas koosoleku, tutvustas päevakava ning informeeris juhtkomisjoni liikmeid, et alates 3. juunist ning kuni uue koalitsiooni moodustamiseni täidab riigihalduse ministri ülesandeid rahandusminister. Rahandusminister kiitis juhtkomisjoni liikmeid siamaani tehtud põhjaliku töö eest ning tutvustas vahepealseid arenguid Ida-Virumaa õiglase ülemineku kava koostamise protsessis:

- Pärast eelmist ÕÜ juhtkomisjoni koosolekut (toimus 27.04) esitas Rahandusministeerium ÕÜF juhtkomisjonile ÕÜ kava lõpliku versiooni eelnõu. Kokku laekus tagasiside 6-lt ÕÜ juhtkomisjoni kuuluvalt organisatsioonilt. Oma märkusi edastanud juhtkomisjoni liikmetest soovis ÕÜ kava esitatud kujul mitte kinnitada vaid Eesti Keemiatööstuse Liit; teised märkusi esitanud liikmed pakkusid parandus- ja täiendustepanekuid. Keemiatööstuse Liidu seisukohta edastati tutvumiseks ka ühtekuuluvuspoliitika seirekomisjonile. Lisaks juhkomisjoni liikmetele on oma tagasisidet ÕÜ kava eelnõule esitanud kaks Eesti Keemiatööstuse Liidu liiget: Viru Keemia Grupp AS ja Eesti Energia AS. Kõik märkused ning vastused neile on edastatud juhtkomisjoni liikmetele teadmiseks.
- Mai lõpus läbis SF21+ ühtekuuluvuspoliitika rakenduskava ametliku kooskõlastusringi ministeeriumite vahel.
- 9. juunil kiitis valitsus heaks SF21+ ühtekuuluvuspoliitika rakenduskava, sh ÕÜ kava. Nüüd valmistatakse kava ametlikuks esitamiseks Euroopa Komisjonile: tegeletakse viimaste tehniliste detailidega, mis on seotud kava üleslaadimisega Euroopa Komisjoni infosüsteemi. Lähapäevil saab kava Komisjonile ära esitatud. Seejärel on Euroopa Komisjonil 5 kuud aega, et kava heaks kiita. Ilmselt saame vahepealsel perioodil ka ametliku kirja Komisjoni-poolsete ettepanekutega kava täiendamiseks.
- Jätkuvalt on ebaselge nn "juhtumipõhise analüüsi" staatus, mis on tingitud Euroopa Komisjoni täiendatavatest küsimustest Eesti Energia uue keemiatehase rajamise kohta. Oleme selles asjus pidanud Euroopa Komisjoniga mitmeid kirjavahetusi ja läbirääkimisi erinevatel tasanditel ning oleme mõõdukalt optimistlikud, et saame siiski Komisjonilt positiivse otsuse. Oleme omalt poolt kõik teinud, et Euroopa Komisjonile tausta avada: oleme kinnitanud, et oleme võtnud vastu otsuse saada kliimaneutraalseks riigiks, väljuda põlevkiviõli tootmisest ja põlevkivi kasutamisest elektri tootmiseks – need kinnitused on kõik Euroopa Komisjonile igal võimalikul moel antud. Nii et loodame, et Euroopa Komisjoni positiivne otsus tuleb lähiajal.

2. ÕÜF meetme tutvustus: „Ida-Viru ettevõtluse teadmus-mahukuse kasvatamise toetus: Teadusvõimekuse pakkumise arendamine“ (HTM)

Haridus- ja teadusministeeriumi teadus- ja arendustegevuse poliitika osakonna nõunik Toomas Murulo tutvustas meedet:

- ÕÜF ettevõtluse teadmusmahukuse kasvatamise toetusmeetme kogumaht on 50 mln eurot, mis on jaotatud võrdselt MKMi ja HTMi vahel. MKMi sekkumise eesmärk on toetada ettevõtete konkreetseid TA projekte; HTMi fookuses on aga pigem teadmusmahukuse „pakkumise pool“, ning eesmärgiks on tõsta Ida-Virumaal tegutsevate haridus- ja teadusasutuste võimekust pakkuda piirkonna ettevõtlusele vajalikke teadmustenuseid ja tõhustada teadusasutuste, kõrgkoolide ja ettevõtete koostööd Ida-Virumaal.
- HTM meetme raames on kavas toetada uurimisprojekte ning neid toetavaid investeeringuid aparatuuri / seadmetesse (mitte betooni), samuti välisteadlaste kaasamist, siirdeprotsesside seiret ning kaasamis- ja kommunikatsioonitegevusi. Uutel arendatavatel võimekustel peab olema sünergia teise ÕÜF meetmetega. Ülikoolide abil tehtud teadus peab panustama Ida-Virumaale ja ÕÜF eesmärkide täitmisse, ning lähtuma piirkonna ettevõtete arenguvajadustest. Kokku võiks meetmest mitterahalist toetust saada u 150 ettevõtet.
- Meetme sihtgruppiks on Ida-Virumaal tegutsevad TA-asutused, Ida-Virumaa KOV-i asutused, doktoriõppe üliõpilased, Eesti TA asutuste teadlased ja töötajad, välisteadlased, välisõppejõud ja -insenerid; kaudselt ka era- ja avaliku sektori tippspetsialistid.

- Meetme fookuses on neli põhilist uurimissuunda: 1) üleminek taastuenergiale ja hajuslahendustele energeetikas, 2) tööstus 4.0, 3) keemiliste protsessidega väärimine ja kriitilised toormed ning 4) muud liigitamata arengusuunad.
- Uurimisteemade kaardistuse alusel koostavad konsortsiumi partnerid ühise tegevuskava; otsustustasand on meetme juhtkomisjon.
- Meetme eelarve on plaanis jaotada järgnevalt: 1) 14 mln € - uurimisprojektide rahastamine; 2) 14,2 mln € - investeeringud; 3) 2,5 mln € - väliteadlaste kaasamine; 4) 3,3 mln € - siirdeprotsesside seire; 5) 1,1 mln € - kaasamine ja kommunikatsioon; 6) 0,55 mln € - horisontaalsed tegevused.

Juhtkomisjoni liikmete poolt tõstatatud küsimused / seisukohad / arutelu:

1. *Küsimus:* Kuhu täpselt on see meede suunatud: kas ettevõtetele või ülikoolidele?
Vastus: HTMi meetme pool on suunatud eelkõige „pakkumise“ suurendamisele, ehk TA võrgustiku loomisele Ida-Virumaal. Ülikoolid peavad aga kaasama ka ettevõtteid.
2. *Küsimus:* Kuidas on prognoositud, kui suur on tegelik võimekus kohalikel ettevõtetel TA tegevusi viljeleda?
Vastus: Jah, prognoosid on tehtud ülikoolide eelmise kogemuse ja statistika alusel. Suuremaid ettevõtteid, kes sellest meetmest kaudselt kasu võiksid saada on u 40 tk, lisaks väiksemad ettevõtted. Kokku, u 150 ettevõtet on realistlik prognoos.
3. *Kommentaar (Andrus Pirso):* Keskkonnaministeeriumi ei ole praegu selle meetme juhtkomisjoni kaasatud, aga kuna kliimaeesmärgid on ÖÜFi raames niivõrd olulised, siis kas saab ka Keskkonnaministeeriumi juhtkomisjoni kaasata?
Vastus: Kaalume.
4. *Küsimus:* Põlevkiviga seotud algatused on ÖÜFi puhul välistatud, kuid meetme vahenditest on plaanis toetada mh peenkeemia suunda. Mida te selle all mõtlete? Kas põlevkivi kui tooraine on lubatud? Millalgi kaasasime (Eesti Keemiatööstuse Liit) TA diskussiooni ka akadeemik M. Loppi, kes on selgitanud, et põlevkivi on maavara, mida saab kasutada ka peenkeemia tootmiseks ilma kaasneva fossiilkütuse tootmiseta. Sisuliselt on täna Ida-Virumaal selleks võimekus olemas, aga uuringud võtavad rohkem aega kui 4 aastat. Lisaks võiks uurida fosforhappe tootmist, puidukeemiat jms.
Kommentaar: Mai lõpus toimus seminar ülikoolide ja ettevõtete vahel Narva-Jõesuus, kus Rahandusministeeriumi poolt sai kommunikeeritud, et põlevkiviga seotud projektid pigem ei ole toetatavad ÖÜF vahenditest. Siiski, tegu on Eesti riigi seisukohast olulise arengusuunaga. Kas on olemas mingi lõplik seisukoht sellel teemal?
Vastus (Keit Pentus-Rosimannus): Euroopa Komisjoni hoiak on olnud, et pigem mitte toetada põlevkiviga seotuid asju üldse. Arutame täiendavalt Komisjoniga. Aga selge on see, et kui selle tulemusel jäävad läbirääkimised venima, siis me ei saa panna kogu ÖÜ protsessi pausile, kui Komisjoni seisukoht on eitav. Samas, kui Komisjon konkreetselt ÖÜFi raames põlevkivi täiendavat uurimist ja väärimist ei toeta, ei tähenda see seda, et see valdkond pole riigi seisukohast oluline.
Kommentaar (Kadri Tali): Just koosoleku ajal saabus Euroopa Komisjoni poolne ametlik vastus Eesti poolt esitatud küsimustele põlevkivi staatuse kohta, ning vastus on, et põlevkivi ei ole mitte kuidagi toetatav ÖÜF vahenditest. See tähendab, et me ei saa toetada ÖÜF'ist ka selle suuna TA tegevusi. Alternatiivina saaksime kasutada Euroopa Regionaalarengu Fondi teadusmeetmetes olevaid võimalusi.
Küsimus (Keit Pentus-Rosimannus): Kas me peaksime sel juhul avama uut vaidlusliini Komisjoniga?
Vastus (Kadri Tali): Kõigepealt peame kindlustama seda, et pääseme üldse ÖÜF vahenditele, läbides mh juhtumipõhise analüüsi. Peame oma lahinguid valima.
Kommentaar (Ivan Sergejev): See värske vastus sunnib meid üle vaatama ka suuretegevõtete poolt esitatud projektiideede loetelu. Siiani oleme me Komisjoniga

läbirääkimistel hoidnud seisukohta, et põlevkivi on maavara ning oleme kaitsnud põlevkivi alternatiivse kasutusega seotuid projekte. Tundub, et nüüd peame neid välja võtma, kuna muidu ei pruugi me pääseda Komisjoni kooskõlastuseni.

Küsimus (Hallar Meybaum): Kas sellisel juhul on välistatud ka ringmajandusega seotud projektid?

Vastus (Keit Pentus-Rosimannus): Peame vastust põhjalikumalt uurima. Anname tagasisidet täiendavalt hiljem.

3. ÖÜF meetme tutvustus: „Täiendkoolituse mahu suurendamine ning uute tasemeõppe õppekavade arendamine ja käivitamine kutse- ja kõrghariduses“ (HTM)

Haridus- ja teadusministeeriumi kõrg- ja kutsehariduspoliitika ning elukestva õppe osakonna peaekspert Ena Drenkhan tutvustas meedet:

- Meede on jaotatud kolme ossa: 1) õpe TAIE fookusvaldkondades; 2) õpe valdkondades, mis toetavad avaliku sektori toimepidevust ning kohaliku ettevõtluse ja elanike oskuste arendamist muutavas majanduskeskkonnas; 3) avatud taotlusvoorud kohalike elanike võtmepädevuste arendamiseks, koolitajate koolituseks, kohalike hariduslike algatuste toetamiseks. Lisaks tegeletakse kommunikatsiooni ja teavitusega, võrgustike arendamisega.
- Õpe TAIE fookusvaldkondades hõlmab järgmisi suundi: digilahendused igas eluvaldkonnas; kohalike ressursside väärimine (va fossiilkütused), sh ringmajandus; nutikad ja kestlikud energialahendused. Pakutav tasemeõpe, mikrokvalifikatsiooniõpe ja täienduskoostused peavad moodustama ühtse terviku teadus- ja arendustegevusega. Õppekavade kujundamist suunab HMTi TA meetmega sama juhtkomisjon. Mõned ülikoolide poolt esitatud õppekavade näited: jätkusuutlik tööstus (MA), äriinfotehnoloogia (MA), praktiline andmeteadus ja masinõpe (MA) jms.
- Õpe toetatavates valdkondades hõlmab järgmisi suundi: meditsiin, sotsiaalhoolekanne, pääste, ettevõtlus (sh loomemajandus), digioskuste ja e-tehnoloogiate arendamine, teenindus ja turism (KHK), automatiseerimine, tehnoloogia jms. Õpet pakutakse nii kõrg-, rakendusliku- kui kutsehariduse tasemetel.
- Avatud taotlusvoorude kaudu on plaanis toetada: koolitused jm õppetegevused kohalikele elanikele; koolitajate koolitused (nt andragoogika, erialane eesti keele õpe jm); muud haridusalgatused, õppe populariseerimine, teavitus- ja võrgustikutöö. Hariduslikud algatused ja tegevused peavad olema suunatud täiskasvanutele.
- Rakendajateks on HARNÕ, RKT-koolituste tiim, RTK ja IVEK / haridusklastri (koos ETKA ja ANDRASega). Tegevustega alustatakse IV kvartalil 2022. Sihiks on seatud 1 300 uut õppurit tasemeõppes (sh 550 kõrg- ja 750 kutsehariduses), 13 500 osalejat täienduskoostustel.

Juhtkomisjoni liikmete poolt tõstatatud küsimused / seisukohad / arutelu:

1. *Küsimus:* Õppekavad tunduvad suhteliselt konkreetselt paika pandud. Kas säilib ka paindlikus toetada uute õppekavade loomist, vastavalt ettevõtete jooksvatele vajadustele? Kas see saab kirja ka TATis?

Vastus: Jah ning jah.

Täiendav küsimus: Kas jääb paindlikkus ka loodavaid õppekavasid ümber vaadata?

Vastus: Jah.

2. *Küsimus:* IVKHKs on eriala „Tööstusoperaatori tase IV“, kas saab luua ka „Keemiaprotsesside operaatori tase V“, mis sisuliselt tähendab keemiliste protsesside madalama protsessi juhti?

Vastus: Koolidega koostöös on see kindlasti läbiräägitav. Saab arutada loodavas meetme juhtkomisjonis.

3. *Küsimus:* Kellele on mõeldud „avatud taotlusvoorud“?

Vastus: Avatud taotlusvoorudes saavad osaleda nt MTÜd jm täiendhariduse pakkujad.

4. *Küsimus:* Miks on HTMi slaididel TalTechi õppekava „jätkusuutlikud keemiatehnoloogiad“ märgitud punasega? Ettevõtete poolt on suur huvi selle õppekava vastu.

Vastus: See on olemasoleva õppekava muudatus. Jääme vastuse võlgu, arutame meetme juhtkomisjonis.

5. *Küsimus:* Mis tähendab „koolitajate koolitamine“? Kas see hõlmab ka ülikoolide õppejõude või õpetajate koolitamist?

Vastus: See on suunatud täiendkoolitajatele, nt ettevõtluskoolituse või muudes spetsiifilistes valdkondades koolituste läbiviijatele. Probleemiks on piirkonnas pakutavate täiendkoolituste kvaliteet. Kokku on Ida-Virumaal registreeritud u 80 täienduskoolitusasutust, paljude jaoks on koolitamine aga kõrvaltegevus (nt väga hea praktik, kellel puudub pedagoogiline ettevalmistus). Siin toetame just selliste koolitajate oskuste parendamist: nt pakutakse neile üldiseid androgoogilisi, erialase eesti keele vms pädevusi.

6. *Küsimus:* TA meede on märgitud „varasema rakendumisega“ meetmena. Samas, juhtkomisjon on käesolevas ja TA meetmes sama. Kas siin ei ole vastuolu?

Vastus: TA meede rakendub natuke varem ning õpe peaks üldiselt järgima TA tegevust ja vajadusi. Samas, kahe meetme rakendamise ajaline nihe on niivõrd lühike (TA meede – 2022. a III kvartal, käesolev meede – 2022. a IV kvartal), et võib öelda, et kaks meetet on täiesti sünkroonis. See on ka juhtkomisjoni töö, jälgida, et kaks meetet on koherentsed.

7. *Küsimus:* Kuidas motiveerida potentsiaalseid õppijaid koolitustest osa võtta?

Vastus: Sellel põhjusel on meile väga olulised igasugune kohapealne kompetents ja suunised. Teeme tihedalt koostööd IVEKiga, toome esile kohalike edulugusid jms. Kõik ettepanekud, kuidas efektiivselt teha kohalikul tasemel täiendkoolituse ja elukestva õppe promo, on väga teretulnud!

8. *Küsimus:* Kas õpe on ainult eestikeelne?

Vastus: Siinkohal on oodatud kõrgkoolide kompetents ja teadmised, kuidas õppekavasid kõige paremini sihtgrupini viia!

9. *Küsimus:* Ärme piira meetme sihtgruppi ainult kohalikega, et oleks võimalik koolitada ka neid, kes tulevad maakonda õppima ja tööle, kuna maakonna elanikkond on kahanemas ning sissetulijad on potentsiaalsed maakonna elanikud.

Vastus: Nõus. Kõrgkoolides on hetkel u 65% õppijaid kohalikud, IVKHK – u 92%. Aga igati päri sellega, et mitte välistada piirkonda tulijaid.

10. *Kommentaar (Ivan Sergejev):* Kahjuks on koosoleku aeg piiratud, aga meede on ilmselgelt tekitanud juhtkomisjoni liikmete seas palju huvi, nii et teen üleskutse: võtke palun ka edaspidi jooksvalt ühendust HTMiga ning andke nõu, jälgige selle meetme kujunemist.

11. *Küsimus:* Mida täna esitatakse on väga hea, aga kordagi ei ole eraldi välja toodud täiend- ega ümberõpet koostöös Töötukassaga. Miks nii?

Vastus: Kõik ülalkirjeldatud tegevused ongi täiend- ja ümberõppe.

Täiendav küsimus: Kui mõni ülikool edaspidi õpetab mh ka põlevkiviga seotuid erialasid, kas siis kogu see ülikool on välistatud toetusesaajana ÕUFist?

Vastus: Ei ole. Selline ülikool saab ikka toetust alternatiivsete õppekavade arendamiseks.

4. ÖÜF meetme tutvustus: „Kaugkütte lahtisidumine põlevkivist“

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi energeetika osakonna energiajulgeoleku valdkonna juht Rein Vaks tutvustas meedet:

- Sekkumise eesmärk on Narva linna kaugküttevõrgus põlevkivi asemel taastuvatest allikatest soojuse tootmine uue või rekonstrueeritud soojuse tootmisjaamaga, mille võimsus on vähemalt 82MW. Toetatavad on nt uue koostootmisjaama või katlamaja rajamine, Balti SEJ 11. ploki rekonstrueerimine, soojuspumbad jms.
- Abikõlblikud kulud on soojuse tootmisjaama ehitamise kulud, sealhulgas vajalike tehniliste seadmete, üldehitustööde, uute kommunikatsioonide rajamise, projekteerimise jm seonduvad kulud. Ei ole toetatavad mh maa ost, kütuse laaduri või samalaadse tehnika ost, kasutatud seadme ost, personalikulud, investeeringud fossiilsetesse kütustesse.
- Toetust saab vaid kõigile meetme tingimustele vastav AS Narva Soojusvõrk poolt läbi viidud soojuse ostu konkursi võitja. Seega oluline kahe protsessi seotus ja koostoime. Eeldatavalt on taotlejaid 1–3 tk.
- Meetme on plaanis avada 2022. a sügisel. Tootmine peab olema püsti 2025. aastal.

Juhtkomisjoni liikmete poolt tõstatatud küsimused / seisukohad / arutelu:

1. *Küsimus:* Meetmekirjelduses räägitakse „taastuvatest energiaallikatest“. Mida täpselt selle all silmas peetakse? Äkki oleks mõtet täpsustada, mis tehnoloogiat oodatakse? Nt, biomass ei saa ka igasugune olla.

Vastus: Taastuvenergia puhul on variante palju: tõusu ja mõõna energia, tuul (teatud tingimustel), päike, biomass, jne. Eks antud juhul on üks realistlikumatest variantidest biomass. Meetme raames saab kasutada ainult taastuvenergia direktiivi säästlikkuse kriteeriumitele vastavat biomassi. Seda biomassi, mis nendele kriteeriumitele vastab, kuskil mujal kasutada ei saagi. Paberipuitu kindlasti ei kasutata.

Täiendav küsimus: Kas see on kooskõlas puidu kaskaadkasutuse printsiibiga?

Vastus: Jah. Seda puitu, mida saab väärtuslikumalt kasutada, peabki kasutama võimalikult väärtuslikult.

Täiendav küsimus: Kas Eestis on piisavalt sobivat biomassi?

Vastus: Jah, on, ning vajadusel saab ka importida.

Täiendav küsimus: Kas imporditud biomassi CO2 jalajälg ei ole lõppkokkuvõttes kõrgem?

Vastus: See on võimalik, kuid ka transpordisektoril on omad keskkonnanõuded ja kliimaeesmärgid, kogu süsteemi peab kompleksina vaatama.

Täiendav küsimus: Kas me ei ole liiga kiirustamas põlevkivist loobumisega? Probleemiks on ELi HKS, mis ei tööta päris nii, nagu mõeldud oli ning on täna spekulatiivne. Ei saa pika vaatega investeeringuid julgelt teha.

Vastus: Jah, praegu on eriline olukord, kus kõik korstnad tossavad ja hinnad kõrged. Nõus, et ELi HKS-i võiks üle vaadata.

2. *Küsimus:* Kas on ettenähtud sanktsioonid olukorraks, kus toetuse taotlemisel ettevõtte märgib, et kasutab taastuvaid kütuseid, kuid hiljem realsuses seda ei tee?

Vastus: Jah. Esiteks, kui nii juhtub, siis saab ettevõttelt toetust tagasi nõuda, teiseks, soojusostu konkursi tingimusi ei tohi ta rikkuda.

Täiendav küsimus: Kas Konkurentsiamet saab konkursitingimuste kooskõlastamisel välistada põlevkivi?

Vastus: Konkurentsiameti lähenemine peab olema tehnoloogianeutraalne, aga seaduses on võimalus eelistada teatud tehnoloogiaid. Lisaks, käesolevast meetmest põlevkivi kasutust me ei toeta. Nii et lõppkokkuvõtteks, põlevkivil baseeruvad võimsused toetusele igal juhul ei pääse. Tahame nii ostukonkursi kui meedet üles

ehitada samadel põhimõtetel.

3. *Küsimus*: Kas tootmisüksuse asukoht on ettekirjutatud?

Vastus: Seadme asukoht meetmes ette kirjutatud ei ole. Aga loogiline, et uue seadme puhul oleks see võimalikult lähedal tarbijale. Praegu on tootmine tarbimisest väga kaugel.

Kommentaar (Ivan Sergejev): Oleme võtnud ühendust Narva linnaga, et nad aitaks meid sobivate maade otsimisega, kus igasuguste menetluste aeg oleks võimalikult lühike.

4. *Küsimus*: Viimase info kohaselt on AS Narva Soojusvõrk taotlenud Konkurentsiametilt ostukonkursi tingimuste kooskõlastamise menetluse lõpetamist. MKM aga liigub meetmega edasi. Kuidas selles kontekstis edasi liigutakse?

Vastus: Kaugkütteseadus sätestab, et kui konkreetse asukohta on avaldanud soovi soovijad, peab konkurentsiamet peab tagama, et seadus on täidetud; hetkel selgitatakse välja, palju täiendavaid soovijaid on ning kas konkursi peab tegema või Balti EJ saab jätkata ise turutingimustel edasi. See viimane ei ole aga eelistatud variant, kuna Balti EJ pikaajaline edaspidine toimimine on tänases regulatiivses keskkonnas pigem kahtlane.

5. *Küsimus*: Kui tuleb konkurss, kas AS Narva Soojusvõrk saab ise selles osaleda?

Vastus: AS Narva Soojusvõrk on võrguettevõtja ning ise konkursil osaleda ei saa, kuid osaleda saab nt Enefit Power. Lisaks on oma huvi üles näidanud veel kaks ettevõtet, kes on praegu panemas oma numbreid kokku, et kaaluda, kas konkursil osaleda. Loodetavasti sügiseks saame konkursitingimused kooskõlastatud.

5. ÕÜF meetme tutvustus: „Ühiskondlikku muutust toetavate sotsiaal- ja terviseteenuste arendamine“

Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonna nõunik Regina Sergejeva tutvustas meedet:

- Eesmärgiks on ühtlustada Ida-Viru maakonnas pakutavate sotsiaalhoolekande ja tervishoiu abimeetmete korraldust ning parandada teenuste osutamise kvaliteeti. Meede keskendub kolmele konkreetsele tegevusele.
- Esiteks, integreeritakse tihedamalt sotsiaal- ja tervishoiu teenuseid. Selleks on esialgu plaanis läbi viia nn SCIROCCO hindamine, mis määrab, kui valmis ollakse piirkonnas liikuma parema koordineerituse ja teenuste integreerituse suunas. Lähtuvalt hindamise tulemustest leitakse tõhusaid viise integreerida paremini sotsiaal- ja tervishoiuteenuseid, rakendatakse uut hoolduse koordineerimismudelit (luues mh vajalikku kompetentsi IVOLi juurde) ning tõstetakse kogukonnas pakutavate teenuste kvaliteeti.
- Teiseks, luuakse motivatsioonipakett tervishoiu ja sotsiaalvaldkonnas töötavate spetsialistide meelitamiseks maakonda. Pakett kujutab endast nõ „starditoetust“, ehk tegu on ühekordse toetusega, mis aitab uuel spetsialistil ennast Ida-Virumaal elama seada. Lisaks pakutakse sissetulevatele spetsialistidele soodsaid kvalifikatsiooni ja erioskuste tõstmise võimalusi.
- Kolmandaks, käivitatakse innovatsiooniprogramm uudsete lahenduste, koostöövormide ning teenuste arendamise projektide ellu kutsumiseks, teadus- ja arendustegevuste toetamiseks ning rahastamiseks tervise- ja sotsiaalvaldkonnas.
- Toetuse saajaks on meetme struktuuris Sotsiaalministeerium, põhiliseks partneriks on IVOL ning koostööpartneriteks KOVID, Haigekassa, Töötukassa, politsei ja pääste, kohalikud tervishoiuteenuste osutajad jm organisatsioonid.

Juhtkomisjoni liikmete poolt tõstatatud küsimused / seisukohad / arutelu:

1. *Küsimus*: Kas kolmandas tegevuses (innovatsiooniprogramm) saavad ettepanekuid

esitada ka ülikoolid?

Vastus: Jah, kindlasti tahame kaasata sellesse tegevusse ka ülikoole.

2. *Küsimus:* Käsitleda omafinantseeringu määrasid kogu ÕÜF meetmestikus ühtselt, mitte siduda erinevaid määrasid nt tervishoiule ja haridusele või teadusele.

Kommentaar (Ivan Sergejev): ÕÜFis peab meil olema keskmine omafinantseeringu määr vähemalt 30%. Samas, mõnedes meetmetes on see meil kõrgem (nt ettevõtlusega seonduvate meetmete puhul, kus toetussummasid piiravad riigiabi reeglid), mis omakorda annab võimalust omafinantseeringu määra vähendada mõnedes teistes meetmetes (nt piirkondlike algatuste puhul).

Kommentaar (Kadri Tali): Olemas on üldised põhimõtted, mis kehtivad kõigi fondide puhul. Ettevõtete puhul peame arvestama riigiabi reeglitega. KOVide ja ülikoolide puhul oleme lähtunud sellest, et neil peab olema mingi omaosalus ka, üleriiklikes meetmetes (nt PO 1 „Nutikas Eesti“ puhul) on see ülikoolidel 15%. Riigi enda allasutuste puhul on kõik riiklik kaasfinantseering. ÕÜFi puhul oleme sidunud ülikoolidele madalama omafinantseeringu määra 10%, kuna tahame motiveerida neid piirkonda tulema ja soodustada teadmismahukuse kasvu piirkonnas.

Küsimus: Kuidas on haridusmeetmes?

Vastus: Haridusmeetmes on kogu omafinantseering riiklik kaasfinantseering.

3. *Küsimus:* Sotsiaalministeeriumil oli veel teine ÕÜF meede, biomonitoring. Kas see on eraldi? Kas sellega on ettenähtud laborivõimekuse kasvatamine?

Vastus: Jah, see on eraldi. Käesoleva meetme eesmärgiks on teenuste integreerituse parandamine; biomonitoring on väga kitsalt rahvatervise keskne. Laborivõimekuse kasvatamise kohta palume HTMil võtta Sotsiaalministeeriumiga eraldi ühendust ja uurida.

4. *Küsimus:* Kuidas täpselt töötab motivatsioonipakett sissetulevatele spetsialistidele?

Vastus: Esmaselt, luuakse töörühm, et ära kaardistada, millest on sissetulevatel spetsialistidel piirkonnas puudu. Pärast, kaardistatakse olemasolevaid võimalusi: nt tasuta KOV elamispinnad, võimalused külastada teatrit või spordisaali vms. Viimases etapis puudujääke ja võimalusi analüüsitakse koos, leitakse puuduvad pusletükid ning koos KOVide jt partneritega koostatakse väärtuspakkumine.

5. *Kommentaar:* Sissetuleva noorte spetsialisti jaoks on ülioluline võrgustik – kellega ta suhtleb, kas on häid kultuuriüritusi, kas saab lasteaiakoha, kuidas saab osaleda kogukonna elus jne.

Vastus: Jah, nõus. Midagi sellist on juba loomisel haridusklastri poolt, kuid võiks olla üleüldine väärtuspakkumine – oleme IVEKiga ja IVOLiga seda arutamas.

6. *Küsimus:* Millal on uuring valmis ja hakatakse tegevusi ellu viima?

Vastus: 2022. a augustis on plaanis kinnitada TAT, septembris-oktoobris võetakse IVOLisse tööle koordinaator, 2023. a märtsiks kaardistus on valmis.

7. *Ettepanek:* Palume kaasata HTMi täiendkoolitusega seotud tegevustesse.

Vastus: Nõus.

8. *Küsimus:* Selle meetme raames on suur roll IVOLil, ehk KOVidel. Mõnikord aga tundub, et kõik Ida-Viru KOVid on oma eest väljas ja koostöö ei pruugi olla efektiivne. Ida-Virumaal on usaldus KOVide vastu suhteliselt nõrk. Kuidas tagada läbipaistvust?

Vastus: Esiteks, selleks jääbki SOM toetuse saajaks ning vastutab IVOLi tegevuste eest. Nii peab SOM alati olema väga hästi kursis, mis seisus meede on ja mida teevad kõik partnerid. Teiseks, pädevuse tõstmise vajadus ongi tulnud otse KOVidest, kes tunnevad selles teemas ennast nõrgalt. Kui efektiivne see ülesehitus on – hetkel ei tea, kuna tegu on suhteliselt uue käsitlusega; hakkame ellu viima ja reageerime vastavalt olukorrale.

6. Muud küsimused

Muud juhtkomisjoni liikmete poolt tõstatatud küsimused / seisukohad / arutelu:

1. *Küsimus:* Kas saaks palun juhtkomisjoni liikmetele edastada Euroopa Komisjoni vastuse põlevkivi staatuse kohta?

Vastus: Jah, teeme seda.

Täiendav küsimus: Kas Komisjoni vastus kuulub vaidlustamisele?

Vastus: Kui me praegu sellega vaidlustesse lähme, siis kogu rakenduskava kinnitamise protsess jääb venima ning me veame alt teisi osapooli, kes ootavad pikisilmi ÖÜF meetmete avamist.

Täiendav küsimus: Kas peame ära ootama juhtumipõhise hindamise tulemust?

Vastus: Me ei tea, millal see juhtub. Ootame juba mitu kuud. Juhtumipõhise hindamise protsess on Euroopa Komisjoni jaoks uus ning meie olene esimene riik, kes seda läbima peab, nii et selget protokollit ei ole veel tekkinud.

Küsimus: Kas Rahandusministeerium saab palun hoida juhtkomisjoni liikmeid kursis, kui selle teema kohta tekib uudiseid? Sellest sõltub väga palju, kas me saame ÖÜF vahenditega lõpuks arvestada piirkonnas ning alates mis ajast.

Vastus: Jah, teeme seda. Oleme pidevas suhtluses Komisjoniga ning selgitame järjepidevalt meie olukorda. See, et Komisjon keelduks üldse Eestile ÖÜFi vahendeid andmast on väga vähetõenäoline, kuna sellel oleksid halvad tagajärjed ka Komisjoni enda jaoks. Pigem on oht see, et protsess venib nii kaua ning rakendamise aken läheb nii lühikeseks, et me lõpuks lihtsalt ei jõua investeringuid teha. Suhtleme Komisjoniga edasi ning hoiame juhtkomisjoni liikmeid arengutega kursis.

2. *Küsimus:* Kas suuretevõtete projektide seas on palju põlevkiviga seotuid projekte?

Vastus: Põlevkiviga on seotud VKG, Alexela ja Eesti Energia projektiideed.

Küsimus: Kas peaksime võtma akadeemikuid ja minema Brüsselisse selgitama?

Vastus: Jah – selgitustöö toimub juba praegu ning sellega võib jätkata. Samas, tõenäoliselt võtab see aega ning me ei tohi kogu rakenduskava sellest sõltuvusse siduda; peame võimalikult kiiresti kava Euroopa Komisjoniga ära kinnitama. Hiljem saab kava vajadusel muutmiseks avada.

Koosoleku lõpp.

(allkirjastatud digitaalselt)

Keit Pentus-Rosimannus

Koosoleku juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Ivan Sergejev

Protokollija